

## FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025 - 2026

### 1. Date despre program

|                                        |                                      |
|----------------------------------------|--------------------------------------|
| 1.1. Instituția de învățământ superior | Universitatea Lucian Blaga din Sibiu |
| 1.2. Facultatea                        | Teologie                             |
| 1.3. Departament                       | Teologie Pastorală                   |
| 1.4. Domeniul de studiu                | Teologie                             |
| 1.5. Ciclul de studii <sup>1</sup>     | Master                               |
| 1.6. Specializarea                     | MTI                                  |

### 2. Date despre disciplină

|                                       |                            |                                                     |                                |
|---------------------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------|
| 2.1. Denumirea disciplinei            | Iconologie și Iconoclasism | Cod                                                 | FTEO.TOR.TEI.M.RO.1.0100.V-6.3 |
| 2.2. Titular activități de curs       | Lect. Dr. Dragoș Boicu     |                                                     |                                |
| 2.3. Titular activități practice      | Lect. Dr. Dragoș Boicu     |                                                     |                                |
| 2.4. An de studiu <sup>2</sup>        | 2                          | 2.5. Semestrul <sup>3</sup>                         | 1                              |
| 2.6. Tipul de evaluare <sup>4</sup>   | E                          |                                                     |                                |
| 2.7. Regimul disciplinei <sup>5</sup> | O                          | 2.8. Categoria formativă a disciplinei <sup>6</sup> | C                              |

### 3. Timpul total estimat

|                                                                                                |                |                  |                |            |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------------------|----------------|------------|--------------------|
| 3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână                |                |                  |                |            |                    |
| 3.1.a.Curs                                                                                     | 3.1.b. Seminar | 3.1.c. Laborator | 3.1.d. Proiect | 3.1.e Alte | Total              |
| 2                                                                                              | 3              | 0                | 0              | 0          | 5                  |
| 3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ       |                |                  |                |            |                    |
| 3.2.a.Curs                                                                                     | 3.2.b. Seminar | 3.2.c. Laborator | 3.2.d. Proiect | 3.2.e Alte | Total <sup>7</sup> |
| 28                                                                                             | 42             | 0                | 0              | 0          | 70                 |
| Distribuția fondului de timp pentru studiu individual <sup>8</sup>                             |                |                  |                |            | Nr. ore            |
| Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |                |                  |                |            | 10                 |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |                |                  |                |            | 40                 |
| Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          |                |                  |                |            | 17                 |
| Tutoriat <sup>9</sup>                                                                          |                |                  |                |            | 10                 |
| Examinări <sup>10</sup>                                                                        |                |                  |                |            | 3                  |
| 3.3. Total ore alocate studiului individual <sup>11</sup> (NOSIsem )                           |                |                  |                |            | 80                 |
| 3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOADsem)                                              |                |                  |                |            | 70                 |
| 3.5. Total ore pe semestru <sup>12</sup> (NOADsem + NOSIsem )                                  |                |                  |                |            | 150                |
| 3.6. Nr ore / ECTS                                                                             |                |                  |                |            | 25                 |
| 3.7. Număr de credite <sup>13</sup>                                                            |                |                  |                |            | 6                  |

**4. Precondiții** (acolo unde este cazul)

|                                                                                      |                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| <b>4.1.</b> Discipline necesar a fi promovate anterior (de curriculum) <sup>14</sup> |                                                               |
| <b>4.2.</b> Competențe                                                               | Competențe de operare pe calculator (minimal: Word, Internet) |

**5. Condiții** (acolo unde este cazul)

|                                                                                      |                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| <b>5.1.</b> De desfășurare a cursului <sup>15</sup>                                  | Tablă, videoproiector, platforma on-line Google Classroom |
| <b>5.2.</b> De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/aplic) <sup>16</sup> | Tablă, videoproiector, platforma on-line Google Classroom |

**6. Rezultate ale învățării<sup>17</sup>**

| Numărul de credite alocate disciplinei: ..... |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                              |
|-----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| Rezultatele învățării                         |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Repartizare credite pe rezultatele învățării |
| Nr. crt.                                      | Cunoștințe                                                                                                                                                   | Aptitudini                                                                                                                       | Responsabilitate și autonomie                                                                                                                                                                                                                                                         |                                              |
| RÎ 1                                          | Masterandul descrie conținutul și istoria și cadrul dezvoltării cultului icoanelor și a crizelor iconoclaste.                                                | Masterandul aplică metode analitice, recurgând la chei hermeneutice adecvate informațiilor studiate.                             | Masterandul distinge între diferitele tipuri de raportare la fundamente culturale și realități istorice contemporane și interpretează conținutul acestora pentru a se dezvolta spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea spirituală și a propriilor orizonturi culturale. | 2                                            |
| RÎ 2                                          | Masterandul descrie sistematic și rațional progresul religios și teologic, raportându-se la evoluția lor istorică și le explică în mod critic și argumentat. | Masterandul analizează sistematic teorii și concepte teologice și filosofice                                                     | Masterandul gândește critic și monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări canonice, evitând erori doctrinare și acceptă păreri noi în limitele dogmatice și canonice                                                                                                  | 2                                            |
| RÎ 3                                          | Masterandul recunoaște principalele curente teologice care au dus la apariția crizelor iconoclaste din trecut și din prezent.                                | Masterandul aplică tehnici și metode de îmbunătățire și progres în distingerea dintre contextul și subtextul izvoarelor istorice | Masterandul gândește autonom și responsabil, folosind textele sursă aplicat unde identifică acuratețea lor                                                                                                                                                                            | 2                                            |
| RÎ 4                                          |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                              |
| .....                                         |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                              |
| RÎ n                                          |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                              |

**7. Obiectivele disciplinei** (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|                                |                                                                                             |
|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>7.1.</b> Obiectivul general | Prezentarea principalelor linii de evoluție a cultului icoanelor și a crizelor iconoclaste. |
|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>7.2. Obiectivele specifice</b> | Acumularea unor cunoștințe de bază privind localizarea surselor istorice<br>Descrierea și utilizarea lor corectă<br>Însușirea noțiunilor esențiale privind cadrul actual al realităților spirituale într-un spațiu geografic dat. |
|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## 8. Conținuturi

| <b>8.1. Curs<sup>18</sup></b> |                                                                                                                                | <b>Metode de predare<sup>19</sup></b>                                                       | <b>Nr. ore</b> |
|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Curs 1                        | Iconologia creștină în primele trei secole                                                                                     | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 2                        | Atitudinea apologetilor și teologilor creștini față de zugrăvirea icoanelor                                                    | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 3                        | Iconologia creștină de la Edictul de la Mediolanum (313) și până la declanșarea iconoclasmului                                 | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 4                        | Atitudini contrare cultului icoanelor la Eusebiu de Cezareea și Sfântul Epifanie de Salamia                                    | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 5                        | Fundamentarea teologică patristică a cultului icoanelor în secolele IV-VII                                                     | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 6                        | Cauzele și declanșarea iconoclasmului în timpul împăratului Leon al III-lea. Atitudinea Bisericii.                             | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 7                        | Sfântul Ioan Damaschinul, papa Grigorie al II-lea și patrihul Gherman al Constantinopolului, apărători ai cultului icoanelor   | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 8                        | Continuarea crizei iconoclaste sub împăratul Constantin al V-lea și oficializare iconoclasmului la sinodul de la Hiereia (754) | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 9                        | Sinodul al VII-lea Ecumenic de la Niceea (787) și condamnarea iconoclasmului                                                   | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 10                       | Receptarea sinodului în Apus și problema teologilor franci                                                                     | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 11                       | Criza politică bizantină și redeschiderea disputei iconoclaste la începutul secolului al IX-lea                                | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 12                       | Teologia iconodulă din secolul al IX-lea – Sfinții Nichifor Mărturisorul și Teodor Studitul                                    | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 13                       | Încheierea crizei iconoclaste. Duminica Ortodoxiei (843)                                                                       | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| Curs 14                       | Excurs privind iconologie creștină în secolele următoare în tradiția răsăriteană și cea apuseană                               | Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector | 2              |
| <b>Total ore curs:</b>        |                                                                                                                                |                                                                                             | <b>28</b>      |

## 8.2. Activități practice

| <b>Activități practice (8.2.a. Seminar<sup>20</sup>/ 8.2.b. Laborator<sup>21</sup>/ 8.2.c. Proiect<sup>22</sup>)</b> | <b>Metode de predare</b>       | <b>Nr. ore</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|----------------|
| Iconologia creștină și tradiția aniconică vechitestamentară                                                          | Prezentare, analiză, dezbateri | 3              |
| Susținerea și combaterea icoanelor în scrierile patristice din primele secole. Studiul documentelor                  | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Autenticitatea scrierilor cu conținut iconoclast atribuite Sfântului Epifanie de Salamia                             | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Eusebiu de Cezareea și cultul icoanelor. Studiu de caz privind atitudinea lui reflectată în izvoare                  | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Florilegiu patristic. Studiul documentelor                                                                           | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Taina întrupării și hristologia creștină, fundamente ale cultului icoanelor                                          | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Tratatele despre icoane ale Sfântului Ioan Damaschinul                                                               | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Biserica Romei și iconoclasmul. Studiul documentelor                                                                 | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Criza iconoclastă și relațiile dintre Roma și Constantinopol. Problema Iliricului                                    | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Hiereia și Niceea. Studiu comparativ al documentelor sinodale                                                        | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Momente ale persecutării iconodulilor. Monahismul și iconoclasmul                                                    | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Teologii franci și respingerea deciziilor Sinodului VII Ecumenic                                                     | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Fundamentarea iconoclastă la Sinodul de la Sfânta Sofia (815)                                                        | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| Sinodiconul Ortodoxiei                                                                                               | Lectură, analiză, dezbateri    | 3              |
| <b>Total ore seminar/laborator</b>                                                                                   |                                | <b>42</b>      |

## 9. Bibliografie

|                                                 |                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>9.1. Referințe bibliografice recomandate</b> | Ioan Rămureanu, <i>Istoria bisericească universală</i> , pentru Institutele teologice, vol I, EIBMBOR, București, 1986, 1993;                                  |
|                                                 | Sfântul Ioan Damaschinul, <i>Cultul sfintelor icoane (Cele trei tratate contra iconoclaștilor)</i> , trad. D. Fecioru, București, 1937, reed. București, 1998; |
|                                                 | Sfântul Teodor Studitul, <i>Iisus Hristos, prototip al icoanei Sale. Tratatele contra iconomahilor</i> , trad. Ioan Ică jr. Alba Iulia, 1994;                  |
|                                                 | I. Rămureanu, <i>Cinstirea sfintelor icoane în primele trei secole</i> , în “Studii Teologice”, nr. 9-10/1971, p. 621-671;                                     |
|                                                 | Nicolae Chifăr, <i>Istoria creștinismului</i> , vol I, Ed. Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2007, p.240-257;                                               |
|                                                 | L. Uspensky, <i>Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă</i> , trad. T. Baconsky, București, 1994;                                                                |
|                                                 | Nicolae Chifăr, <i>Icoană, iconologie, iconomahie</i> , Ed. Basilica, București, 2018                                                                          |
|                                                 | Ch. v. Schoenborn, <i>Icoana lui Hristos</i> , trad. V. Răducă, București, 1996;                                                                               |
|                                                 | I. Marrou, <i>Biserica în antichitatea târzie</i> , Ed. Teora, București, 2000;                                                                                |

|                                           |                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9.2. Referințe bibliografice suplimentare | <i>Cinstirea sfințelor icoane în Ortodoxie. Retrospectivă istorică, momente cruciale de stabilire a teologiei icoanei și de criză majoră. 1220 de ani de la Sinodul al VII-lea Ecumenic, Editura Trinitas, Iași, 2008.</i> |
|                                           |                                                                                                                                                                                                                            |
|                                           |                                                                                                                                                                                                                            |

**10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului<sup>23</sup>**

- Deprinderea operării cu reperele istorice și interpretarea lor

**11. Evaluare**

| Tip activitate                                   | 11.1 Criterii de evaluare                                                                                                                                          | 11.2 Metode de evaluare          |              | 11.3 Pondere din nota finală | Obs. <sup>24</sup> |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------------|------------------------------|--------------------|
| 11.4a<br>Examen / Colocviu                       | • Cunoștințe teoretice și practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea)                                                                               | Teste pe parcurs <sup>25</sup> : | %            | 100% (minim 5)               |                    |
|                                                  |                                                                                                                                                                    | Teme de casă:                    | 40%          |                              |                    |
|                                                  |                                                                                                                                                                    | Alte activități <sup>26</sup> :  | %            |                              |                    |
|                                                  |                                                                                                                                                                    | Evaluare finală:                 | 60% (min. 5) |                              |                    |
| 11.4b<br>Seminar                                 | • Frecvența/relevanța intervențiilor sau răspunsurilor                                                                                                             |                                  |              | % (minim 5)                  |                    |
| 11.4c<br>Laborator                               | • Cunoașterea aparaturii, a modului de utilizare a instrumentelor specifice; evaluarea unor instrumente sau realizări, prelucrarea și interpretarea unor rezultate |                                  |              | % (minim 5)                  |                    |
| 11.4d Proiect                                    | • Calitatea proiectului realizat, corectitudinea documentației proiectului, justificarea soluțiilor alese                                                          |                                  |              | % (minim 5)                  |                    |
| 11.5 Standard minim de performanță <sup>27</sup> |                                                                                                                                                                    |                                  |              |                              |                    |

**Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.**

Data completării: | 2 | 5 | / | 0 | 9 | / | 2 | 0 | 2 | 5 |

Data avizării în Departament: | 2 | 7 | / | 0 | 9 | / | 2 | 0 | 2 | 5 |

|                    | Grad didactic, titlul, prenume, numele | Semnătura |
|--------------------|----------------------------------------|-----------|
| Titular disciplină | Lect. Dr. Dragoș Boicu                 |           |

|                                          |                                      |                                   |
|------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------|
| <b>Responsabil<br/>program de studii</b> | Lect. Dr. Ioan Ovidiu Abrudan        |                                   |
| <b>Director Departament</b>              | Protos. Conf. univ. dr. Vasile Bîrzu | <i>Pr. Conf. Dr. Vasile Bîrzu</i> |

<sup>1</sup> Licență / Master

<sup>2</sup> 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

<sup>3</sup> 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

<sup>4</sup> Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

<sup>5</sup> Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

<sup>6</sup> Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

<sup>7</sup> Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.)

<sup>8</sup> Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

<sup>9</sup> Între 7 și 14 ore

<sup>10</sup> Între 2 și 6 ore

<sup>11</sup> Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

<sup>12</sup> Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.). De asemenea, se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice

<sup>13</sup> Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$\text{Nr. credite} = \frac{\text{NOCpSpD} \times C_C + \text{NOApSpD} \times C_A}{\text{TOCpSpD} \times C_C + \text{TOApSpD} \times C_A} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- C<sub>C</sub>/C<sub>A</sub> = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

| Coeficienți         | Curs | Aplicații (S/L/P) |
|---------------------|------|-------------------|
| Licență             | 2    | 1                 |
| Master              | 2,5  | 1,5               |
| Licență lb. străină | 2,5  | 1,25              |

<sup>14</sup> Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

<sup>15</sup> Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

<sup>16</sup> Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

<sup>17</sup> Rezultatele învățării se vor menționa în funcție de standardele specifice ale Comisiilor de specialitate ARACIS (<https://www.aracis.ro/ghiduri/>)

<sup>18</sup> Titluri de capitole și paragrafe

<sup>19</sup> Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții (pentru fiecare capitol, dacă este cazul)

<sup>20</sup> Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, rezolvare de exerciții și probleme

<sup>21</sup> Demonstrație practică, exercițiu, experiment

<sup>22</sup> Studiu de caz, demonstrație, exercițiu, analiza erorilor etc.

<sup>23</sup> Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

<sup>24</sup> CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

<sup>25</sup> Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

<sup>26</sup> Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

<sup>27</sup> Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.